

نبض اقتصاد

۴ برنامه اصلاح تدریجی نرخ ارز ترجیحی

اندیشکده اقتصاد مقاومتی چهار برنامه برای اصلاح نرخ ارز ترجیحی مبتنی بر حمایت از تولید داخلی و معیشت مردم پیشنهاد داد.

نخستین برنامه، افزایش نرخ خرید تضمینی گندم به‌منظور کاهش دو میلیارد دلاری واردات این محصول است.
براساس این گزارش، تولید داخلی گندم به‌عنوان راهبردی‌ترین محصول کشاورزی در سال جاری با مشکل جدی مواجه شد. با وجود خودکفایی گندم در سال‌های اخیر، دولت امسال حدود هشت میلیون تن از این محصول را وارد کرده‌است که معادل بیش از نصف نیاز داخلی بوده و یک خطر جدی برای «امنیت غذایی» کشور محسوب می‌شود.
ضمن این‌که این میزان واردات به حدود سه میلیارد دلار منابع ارزی نیاز دارد. در حالی گندم برای سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ هفت هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شد که هزینه واردات آن با ارز نیمايي حدود ۸۵۰۰ تومان است. اگر با ارز ۴۲۰۰تومانی وارد شود یارانه به جای تعلق به کشاورز ایرانی به کشاورز خارجی پرداخت می‌شود.

اصلاح تدریجی

اصلاح تدریجی نرخ ارز می‌تواند اثرات منفی اجرای این سیاست را کاهش دهد و برآوردی از وضعیت اجرا برای پیاده‌سازی اصلاحات تکمیلی ایجاد کند.
به همین منظور پیشنهاد می‌شود نرخ ارز ترجیحی برای پنج کالای ذرت، دانه سویا، کنجاله سویا، جو دامی و روغن خوراکی در مرحله نخست از ۴۲۰۰تومان به ۱۴هزار تومان (معادل ۵۰درصد افزایش یکباره نرخ ارز ترجیحی به نرخ ارز نیمايي) افزایش یابد. البته باید توجه داشت انحراف ارز ترجیحی پس از کاهش شمول کالاهای دریاقت‌کننده به حداقل رسیده اما لازم است دولت اقداماتی برای جلوگیری از این حداقل انحراف را نیز همچنان در دستور داشته باشد.
دیگر برنامه پیشنهادی دانشکده اقتصاد مقاومتی پرداخت یارانه ۲۰۰هزار تومانی به هشت دهک از محل اصلاح نرخ ارز ترجیحی وتجميع سایر یارانه‌هاست. در این برنامه تاکید شده به منظور اصلاح تدریجی نرخ ارز از ۴۲۰۰تومان به ۱۴هزار تومان و با توجه به افزایش نرخ کالاهای اساسی حاصل از این افزایش، پرداخت یارانه به اقشار متوسط و پایین درآمدی ضروری است.
حدود ۸میلیون نفر باید مشمول دریافت یارانه حاصل از اصلاح نرخ ارز ترجیحی باشند تا پس از افزایش قیمت‌ها، امکان خریدحداقلی مطابق با استاندارد غذایی وزارت بهداشت برای آنها فراهم باشد.

یارانه کالایی

تخصیص «یارانه کالایی» با وجود مزایایی همچون جبران واقعی کاهش قدرت خرید مردم، پیچیدگی‌ها و مسائل متعددی دارد و تخصیص «یارانه رایلی» پیشنهاد می‌شود.
یارانه کالایی از این حیث پیشنهاد می‌شود که به فروش کالاهای تخصیص یابد ایجاد بازار سیاه حول آن منجر می‌شود و هدف تخصیص یارانه کالایی که جلوگیری از کاهش مصرف مردم است را لزوماً محقق نمی‌کند.
همچنین کیفیت کالاهای تخصیصی نسبت به کالاهای عادی ممکن است تفاوت کند و حق مردم ضایع شود یا این‌که پیاده‌سازی آن در کل کشور نیاز به زیرساخت‌های جدید و هزینه‌بر دارد.
یکی از الزامات اصلاح نرخ ارز واردات اقلام اساسی از ۴۲۰۰تومان به ۱۴هزار تومان، تامین نیاز تولیدکنندگان به سرمایه در گردش برای خرید مواد اولیه وارداتی (جو، دانه سویا، کنجاله سویا و ذرت با ارزش حدود هفت میلیارد دلار) با قیمت‌های جدید است.
این سرمایه در گردش حدود ۲۰هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود و در صورتی که تامین نشود، ظرفیت تولید کالاهایی که به این محصولات وابسته هستند کاهش یافته و واردات آنها افزایش خواهد یافت.
همچنین در صورتی که این منابع از طریق تسهیلات دارای سود تامین شود، هزینه‌های تولیدرا افزایش می‌دهد.تامین سرمایه در گردش سه و شش ماهه به صورت قرض الحسنه از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری بانک‌ها به‌گونه‌ای که سازوکارهای تامین وثایق آن به میزان کافی تسهیل شده باشد و نیاز به ضمانت‌های زمان‌بر نداشته باشد، یکی از مسیرهای ممکن برای تامین ۲۰هزار میلیارد تومان منابعی است که تولیدکنندگان به منظور تامین تفاوت قیمت فعلی و جدید مواد اولیه خود باید در اختیار داشته باشند.
از آنجا که اصلاح ارز ترجیحی برای کالاهای مرتبط با غذای اساسی مدنظر است، چنین فرآیندی باید از طریق بانک کشاورزی و کمک دیگر بانک‌های دولتی و بانظارت سامانه بازارگاه انجام شود و البته با رهگیری هوشمندانه از انحراف آن جلوگیری شود.

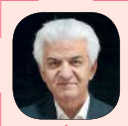

از اعتبار بالا برخوردارند و رتبه اعتباری بالایی دارند می‌توانند تسهیلاتی با وثائق سهل‌تر و آسان‌تر دریافت کنند که براین اساس تجربه در سیستم بانکی فعلی هم نشان می‌دهد، این روش وام‌دهی درصد معوقات بسیار پایینی دارد.
چه بسا در حال حاضر در بانک‌های قرض‌الحسنه نیز این تجربه وجود دارد.
/ایرنا

قیمت‌گذاری دستوری

چالش اصلی صنعت خودرو

فرشاد مقیمی از ایران خودرو رفت اما همیشه قطعه‌سازان از او به نیکی یاد می‌کنند. به این دلیل که در طول دو سال گذشته جلسات زیادی داشتیم برای هدف‌گذاری داخلی‌سازی خودرو و اعلام می‌کرد تعهد می‌دهم اگر قطعه‌ای در داخل ساخته شود در هر شرایطی باز هم سراغ خارجی نمی‌روم. هدف‌گذاری ایران خودرو و قطعه‌سازان برای داخلی‌سازی در محدوده ۴۰۰میلیون دلار قرار داشت که نیمی از آن محقق شده بود و طبق برنامه مسیر یک میلیارد دلار صرفه جویی را دنبال می‌کردیم. البته این موضوع هم در ایران است که هم می‌خواهد صنعت داشته باشد و هم دولت در آن نقش مهم ایفا کند. اگر خودروسازی ایران مانند شرکت‌های خودروسازی دیگر خصوصی بود قطعاً با تغییر هر دولت تغییرات مدیریتی اتفاق نمی‌افتاد. برخی کشورها برای پست‌های مهم اجزایی و پژوهشی دولتی از طریق رزومه کاری نیرو جذب می‌کنند اما ایران با این مسیر فاصله بسیار زیادی دارد. مهم‌ترین معضلی که اکنون در خودروسازی وجود دارد قیمت‌گذاری دستوری است و اگر قیمت‌گذاری دستوری کنار گذاشته می‌شد وضعیت خودرو تا این حد اسفناک نبود. اکنون زیان انباشته در خودروسازی به بیش از ۱۰۰هزار میلیارد تومان می‌رسد و این در حالی است که دوبرابر این رقم نصیب کسانی شده که در قرعه‌کشی خودرو برنده شده‌اند که اغلب آنها مصرف‌کننده نهایی نیستند.

محمدرضا نجفی‌منش
فعال صنعت
قطعه‌سازی خودرو

۲۰۰۸درصدی داشت که ۱۸۲۶درصد آن تایید شده بود. در گزارش کدال درباره افزایش سرمایه ایران خودرو آمده است: ارزش کارشناسی زمین‌های ایران خودرواز ۷۲۴۰ به ۷۸۵۰میلیارد تومان رسیده است. دربخش سرمایه‌گذاری نیز حدود۲۲۷۰میلیارد تومان از ارزش دفتری سرمایه‌گذاری‌هاکاسته شده است و درعین حال ارزش کارشناسی سرمایه‌گذاری‌ها نیز حدود ۱۱۹۰میلیارد تومان کم شده است که به‌دنبال حدود هزارمیلیارد تومان به منابع افزایش سرمایه ایران خودرو (بیش از هزارمیلیارد تومان) افزوده شده است. از سوی دیگر از ارزش کارشناسی ساختمان‌های ایران خودرو حدود ۲۸۰میلیارد تومان کاسته شده است و به این ترتیب منابع افزایش سرمایه ایران خودرو از ۳۰هزار و ۷۲۳میلیارد تومان (در پیشنهاد هیات‌مدیره) به ۳۲هزار و ۱۹۶میلیارد تومان در گزارش حسابر اس افزایش یافته است. در نتیجه با لحاظ سرمایه کنونی (۵۳۰میلیارد تومانی) میزان افزایش سرمایه ایران خودرو به ۲۱۴درصد افزایش یافته است و با فرض موافقت سازمان بورس سرمایه ایران خودرو احتمالا تا پایان این ماه به ۳۳۷۲۶۰ میلیارد تومان افزایش خواهد یافت.

البته شاید در این خصوص باید در انتظار اصلاحیه ایران خودرو نیز بود و شفاف‌سازی باید در این خصوص ارائه شود چون تغییر قابل‌توجهی نسبت به گزارش توجیهی افزایش سرمایه (پیشنهاد هیات‌مدیره) ایجاد شده است اما در خصوص تغییرات اعمال‌شده باید به افزایش قیمت کارشناسی هر متر از زمین سایت اصلی کارخانه ایران خودرو از ۲/۲میلیون تومان به ۲/۸میلیون تومان اشاره کرد. این موضوع رشد حدود۶۰۰میلیارد تومانی منابع افزایش سرمایه ایران خودرو را به دنبال داشته است. همچنین یکی از راهکارهای به‌کارگرفته‌شده برای افزایش میزان افزایش سرمایه حذف برخی از سرمایه‌گذاری در گزارش توجیهی افزایش سرمایه است.

برای مثال ایران خودرو در گزارش توجیهی افزایش سرمایه ۲۰۰۸درصدی سهام ساپکو را در حالی حدود ۲۰۰میلیارد تومان ارزش‌گذاری کرده بود که ارزش دفتری این سهم در گذشت خودرو حدود ۸۰۰میلیارد تومان است. در گزارش حسابر اس کل این صرفسل از گزارش افزایش سرمایه حذف شده است و این موضوع نیز به افزایش منابع افزایش سرمایه ایران خودرو کمک کرده است.

شبکه بانکی، همه مدیران شعب بانکی در مراکز استان‌ها و در اداره‌های کل استانی به صورت برخط حضور دارند تا درخصوص مسائل مطروحه از سوی وزیر به دقت اطلاع‌رسانی انجام شود.

ضمانت و تقویت اعتبارسنجی تا پایان سال بازنگری کند تا براساس آن چارچوب‌های جدید نیز ابلاغ شود، بنابراین تا ابلاغ ضوابط جدید رویه‌ها و مقررات موجود باید تداوم یابد و به هیچ‌وجه نباید خللی در روند پرداخت وام‌های خرد در جامعه به وجود آید. اگر اعتبارسنجی به درستی و دقیق انجام شود و افرادی که

بانک‌ها حق ندارند پرداخت وام‌های خرد را متوقف کنند

رئیس کل بانک مرکزی تاکید کرد: بانک‌ها موظفند در چارچوب مقررات موجود کشور، وام‌های خرد را طبق روال گذشته پرداخت کنند و به هیچ عنوان نباید پرداخت وام‌ها را با روش‌های گذشته و کنونی متوقف کنند.
علی صالح‌آبادی تصریح کرد: بانک مرکزی درتلاش است مقررات موجود را با هدف تسهیل

کیبیت محصولات یکی از چالش‌های اصلی ایران خودرو بوده است.عکس: جام جم

نگاهی به عملکرد مدیرعامل پیشین ایران خودرو

روزهای خاکستری جاده مخصوص

گزارش پیش‌رو نه ربطی به فوتبال دارد و نه اصلا بحث قرمز و آبی است، بلکه درباره آبی پوشان جاده مخصوص است. کارخانه ایران خودرو انتقادات زیادی را بر دوش دارد و زیان انباشته این شرکت اکنون سر به فلک رسیده است. ۲۸مرداد سال ۹۸ هاشم یکه‌زارع، مدیرعامل وقت ایران خودرو به دلیل تخلفات مالی از سوی مقامات قضایی دستگیر و پنج روز بعد در ۴شهریورفرشاد مقیمی، مدیرعامل این گروه خودروسازی شد. مقیمی پیش از ایران خودرو معاون امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت بود. حالا مهدی خطیبی تا پیش از این سمت‌هایی در صنعت خودرو داشته که از آن جمله می‌توان به مدیریت فروش ایران خودرو، مدیرعامل شرکت لیزینگ ایران خودرو، مدیرعامل شرکت توسعه تجارت و خدمات خودرو، مدیرعامل شرکت اورین خودرو (نماینده انحصاری MAN در ایران) و مدیرعاملی شرکت لیزینگ‌شهر اشاره کرد. بر این اساس هیات‌مدیره گروه صنعتی ایران خودرو نیز دچار تغییراتی شده و ترکیب جدید شامل خطیبی، داداشی زین‌الدین، شیخ‌زاده، فیض بخش و شفیعی خواهد بود. در حال حاضر گروه صنعتی ایران خودرو با چالش‌های متعددی در بخش‌های تولید، منابع مالی و زنجیره تامین روبه‌روست و انتظار می‌رود اکنون شرایط متفاوتی برای این مجموعه بزرگ صنعتی رقم بخورد. براساس اعلام گروه خودروسازی ایران خودرو، ۲۰هزار و ۵۲۱نیروی شاغل در این خودروسازی به فعالیت مشغول هستند. حالا باید دید چه سیاستی در بزرگ‌ترین کارخانه خودروسازی خاورمیانه به کار گرفته می‌شود.

وضعیت تولید

خروج آمریکا از برجام در اردیبهشت ۹۷ مشکلات صنعت خودرو را زیاد کرد. به این دلیل که بخشی از قطعات مورد نیاز خودروسازی ایران از طریق واردات تامین می‌شد اما خداحافظی یکباره آنها کاهش تیراژ تولید را به همراه داشت. شهریور ۹۸ زمانی که فرشاد مقیمی وارد ایران خودرو شد فقط بحث تحریم مطرح بود اما چند ماهی بیشتر طول نکشید که کرونا در چین کوران کرد. کارخانه‌های صنعتی که در شهر ووهان بودند به دلیل شیوع ویروس کرونا تعطیل شدند و یکباره صنعت جهان با مشکل تولید همراه شد. مسلماً ایران خودرو هم با مشکل

ایران خودرو مواجه بود اما خودروسازان ایرانی به قطعه‌سازان داخلی تفاهم نامه‌ای امضا کرده بودند تا نیاز صنعت خودروسازی را رفع کنند. ایران خودرو در حالی به مدیریت

مقیمی درآمد که بیش از ۱۰۰هزار خودروی معوق داشت و تا پایان سال ۹۸ به حدود ۱۲۰هزار دستگاه رسیده بود.

یکی از برنامه‌های مقیمی رساندن تولید روزانه ایران خودرو به ۲۰۰۰ دستگاه بود و طی مصاحبه‌ای که در بهمن ۹۸ با جام‌جم داشت اعلام کرد در دی‌ماه همان سال حدود ۵۰هزار و ۵۷ دستگاه خودرو تولید شد و به‌زودی به ۶۰ هزار خواهیم رسید. اکنون که او از ایران خودرو رفته ۸۵ هزار دستگاه خودرو در پارکینگ‌های ایران خودرو خاک می‌خورند که مسئولان این شرکت می‌گویند به دلیل نبود قطعات الکترونیکی این خودروها در بازار عرضه نمی‌شود اما برخی منتقدان معتقدند خودروسازان برای این‌که تن به قیمت‌های

وزیر اقتصاد و امور دارایی دیروز نهم بهمن‌ماه با مدیران ارشد بانک‌ها و روسای شعب مراکز استان‌ها جلسه داشت. جلسه‌ای که هدف از آن تسریع در اجرای طرح حذف ضامن برای پرداخت وام‌های زیر ۱۰۰میلیون تومان

است. رئیس‌جمهور ۲۷دی‌ماه در نشست صریح با مدیران ارشد نظام بانکی پنج دستور ویژه برای اصلاح رویه بانک‌ها در جهت تسهیل امور مردم صادر کرد که تسهیل پرداخت وام به مردم و اعتبارسنجی در ارائه تسهیلات خرد به آنها به‌جای وثیقه و ضامن یکی از این دستورها بود. به دنبال دستور رئیس‌جمهور برای اصلاح رفتار نظام بانکی

جلسه وزیر اقتصاد با مدیران بانکی برای اجرای طرح حذف ضامن از تسهیلات خرد

بدون ضامن تسهیلات زیر ۱۰۰میلیون تومان از سوی بانک‌های زیرمجموعه این وزارتخانه به افراد حقوق‌بگیر و مستمری‌بگیر ارائه رتبه اعتباری مناسب خبر داد. بر این اساس ۱۳بانک ملت، تجارت، صادرات، ملی، سپه، مسکن، کشاورزی، صنعت و معدن، توسعه صادرات، پست‌بانک، رفاه کارگران، توسعه تعاون و بانک قرض‌الحسنه مهر ایران ازجمله بانک‌هایی هستند که بخشنامه تسهیلات آسان به آنها ابلاغ شده است و مشمول طرح پرداخت تسهیلات خرد به متقاضیان بدون وثیقه و ضامن هستند.

در جلسه روز گذشته وزیر امور اقتصادی و دارایی با مدیران

با مردم، وزیر اقتصاد وعده داد در روزهای آینده با ابلاغ به بانک‌های دولتی، آنها مکلف خواهند شد وام‌های خرد را بدون ضامن و وثیقه به مردم پرداخت کنند. وزیر اقتصاد نیز پس از صحبت‌های رئیس‌جمهور اعلام کرد از روز شنبه (نهم آبان‌ماه) این طرح در بانک‌های دولتی اجرایی شود و وزارت اقتصاد بر اجرای آن نظارت خواهد کرد. به گفته سیداحسان خاندوزی، این تسهیلات با هماهنگی و مشارکت مدیران عامل بانک‌های دولتی تنظیم شده و به هیات‌مدیره بانک‌ها ابلاغ می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی دوم بهمن‌ماه، در توثیتی از آغاز پرداخت